

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 26 marca 1973 r.

w sprawie ustalania stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu oraz związku śmierci żołnierzy ze służbą wojskową wskutek wypadku lub choroby.

Na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (Dz. U. Nr 53, poz. 342) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. O trwałym uszczerbku na zdrowiu żołnierza wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej albo wskutek choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej oraz o związku śmierci żołnierza ze służbą wojskową wskutek takiego wypadku lub choroby orzekają garnizonowe wojskowe komisje lekarskie lub wojskowe komisje lekarskie okręgów wojskowych (równorzędne) — w zależności od posiadanego przez żołnierza stopnia wojskowego i zajmowanego stanowiska służbowego.

2. Wojskowe komisje lekarskie orzekają o stopniu trwałego uszczerbku na zdrowiu również w stosunku do:

- 1) małoletnich kandydatów na żołnierzy zawodowych;
- 2) poborowych (ochotników), powołanych do czynnej służby wojskowej;
- 3) żołnierzy zwolnionych z czynnej służby wojskowej;
- 4) studentów szkół wyższych odbywających szkolenie wojskowe w ramach studium wojskowego.

3. Przez określenie „żołnierz” rozumie się w dalszym ciągu również osoby wymienione w ust. 2.

§ 2. Wojskowe komisje lekarskie okręgów wojskowych (równorzędne) rozpatrują również odwołania od orzeczeń wydanych przez garnizonowe wojskowe komisje lekarskie.

§ 3. 1. Centralna Wojskowa Komisja Lekarska rozpatruje odwołania od orzeczeń wydanych przez wojskowe komisje lekarskie okręgów wojskowych (równorzędne) oraz sprawuje nadzór nad działalnością wojskowych komisji lekarskich w zakresie orzekania o stopniu uszczerbku na zdrowiu żołnierzy oraz o związku śmierci ze służbą wojskową.

2. Nadzór, o którym mowa w ust. 1, w szczególności obejmuje:

- 1) czuwanie nad prawidłowym i jednolitym stosowaniem przepisów orzeczniczych;
- 2) udzielanie wytycznych i wyjaśnień w zakresie orzekania oraz ustalanie wzoru obowiązujących druków;
- 3) prawo kwestionowania i przedstawiania Szefowi Służby Zdrowia Ministerstwa Obrony Narodowej orzeczeń wojskowych komisji lekarskich, jeżeli zachodzi uzasadniona wątpliwość co do zgodności orzeczenia ze stanem faktycznym lub przepisami prawa;
- 4) prawo zlecania badań wojskowym komisjom lekarskim niezależnie od ich obszaru działania.

§ 4. 1. Wojskowa komisja lekarska orzeka o stopniu trwałego uszczerbku na zdrowiu z urzędu, jeżeli podczas badania żołnierza stwierdziła:

- 1) uszczerbek na zdrowiu, co do którego żołnierz twierdzi, że powstał wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej;
- 2) chorobę powstałą w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej.

2. Wojskowa komisja lekarska orzeka o stopniu trwałego uszczerbku na zdrowiu również na wniosek:

- 1) organu właściwego do kierowania żołnierzy na badania przez wojskową komisję lekarską;
- 2) organu właściwego do ustalania prawa do odszkodowania.

§ 5. 1. Wojskowa komisja lekarska wydaje orzeczenie o stopniu trwałego uszczerbku na zdrowiu na podstawie bezpośredniego badania żołnierza oraz na podstawie dokumentacji lekarskiej, protokołu powypadkowego i innych dokumentów dotyczących w szczególności przebiegu i warunków pełnienia służby wojskowej.

2. Jeżeli komisja uzna to za uzasadnione, może:

- 1) orzec o stopniu trwałego uszczerbku na zdrowiu również bez badania żołnierza na podstawie posiadanej dokumentacji lekarskiej;
- 2) skierować żołnierza na badanie dodatkowe lub specjalistyczne albo na obserwację szpitalną;
- 3) zbadać warunki, w jakich żołnierz pełnił służbę wojskową;
- 4) zażądać uzupełniającej dokumentacji.

§ 6. 1. Stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu ustala się po zakończeniu leczenia żołnierza, jednakże nie później niż przy zwolnieniu ze służby wojskowej.

2. Ustalenie stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu może nastąpić przed zakończeniem leczenia, jeżeli uszczerbek ten jest niewątpliwy (np. brak kończyny, brak gałki ocznej, ślepotą).

§ 7. 1. Stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu ustala się w procentach, według stanu zdrowia żołnierza w dniu wydania orzeczenia, zgodnie z zasadami zawartymi w „wykazie ustalającym normy oceny trwałego uszczerbku na zdrowiu”, ogłoszonym w Dzienniku Rozkazów Ministerstwa Obrony Narodowej.

2. W razie utraty lub uszkodzenia organu, narządu albo układu, których funkcje przed wypadkiem lub chorobą były już wcześniej upośledzone, stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się w wysokości różnicy pomiędzy stopniem trwałego uszczerbku na zdrowiu po wypadku lub przebiegu choroby związanej ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej a stopniem upośledzenia istniejącego wcześniej. Jeżeli nie jest możliwe określenie, w jakim stopniu organ, narząd albo układ były upośledzone przed wypadkiem lub chorobą związaną ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej, przyjmuje się, że upośledzenia funkcji nie było.

3. Przy wielomiejscowych uszkodzeniach kończyny lub jej części ogólny stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu równa się sumie procentów uszczerbku ustalonych dla poszczególnych uszkodzeń, z tym że procent ten nie może być wyższy od procentu przewidzianego dla utraty uszkodzonej kończyny lub jej części.

4. Jeżeli wypadek albo choroba pozostająca w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej spowodowały uszkodzenie kilku kończyn, narządów albo układów, ogólny stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu równa się sumie procentów uszczerbku ustalonych dla poszczególnych uszkodzeń, z ograniczeniem do 100%.

5. Jeżeli procent trwałego uszczerbku na zdrowiu określony jest w wykazie w granicach od — do, przy ustalaniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu należy brać pod uwagę obraz kliniczny, stopień uszkodzenia

czynności organu, narządu albo układu oraz towarzyszące powikłania.

6. Jeżeli dla danego przypadku brak jest odpowiedniej pozycji w wykazie, należy ocenić ten przypadek według pozycji najbardziej zbliżonej.

§ 8. 1. Związek śmierci żołnierza ze służbą wojskową wskutek wypadku ustala się na podstawie dokumentacji lekarskiej i protokołu powypadkowego.

2. Związek śmierci żołnierza ze służbą wojskową wskutek choroby ustala się na podstawie dokumentacji lekarskiej i opisu warunków pełnienia służby przez żołnierza.

§ 9. 1. Orzeczenia wojskowych komisji lekarskich zapadają większością głosów członków komisji.

2. Członek komisji nie zgadzający się ze stanowiskiem większości może zgłosić na piśmie swoje odrębne zdanie wraz z uzasadnieniem. O zgłoszeniu odrębnego zdania dokonuje się adnotacji na orzeczeniu.

§ 10. 1. Orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej dotyczące ustalenia stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu żołnierza powinno:

- 1) zawierać rozpoznanie lekarskie określające stopień uszkodzenia czynności naruszonego organu, narządu lub układu, łącznie z towarzyszącymi powikłaniami;
- 2) określać procentowy stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu;
- 3) ustalać, czy stwierdzony uszczerbek na zdrowiu żołnierza pozostaje w związku ze służbą wojskową wskutek wypadku lub choroby.

2. Orzeczenie dotyczące żołnierza zmarłego powinno określać przyczynę śmierci oraz ustalać, czy śmierć żołnierza pozostaje w związku ze służbą wojskową wskutek wypadku lub choroby.

§ 11. 1. Orzeczenia, o których mowa w § 10, powinny ponadto zawierać:

- 1) szczegółowe uzasadnienie;
- 2) podpisy wszystkich członków komisji biorących udział w wydaniu orzeczenia oraz pieczęć urzędową komisji;
- 3) pouczenie o prawie wniesienia odwołania, ze wskazaniem terminu do wniesienia i komisji właściwej do rozpatrzenia odwołania.

2. Orzeczenie doręcza się zainteresowanemu żołnierzowi, a w razie śmierci żołnierza — jego małżonkowi. W razie braku małżonka orzeczenie doręcza się pełnoletniemu dziecku żołnierza lub opiekunowi dziecka małoletniego albo rodzicom lub innemu członkowi rodziny.

§ 12. 1. Od orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej przysługuje żołnierzowi prawo odwołania się w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Prawo to przysługuje również członkowi rodziny zmarłego żołnierza.

2. Orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej, od którego nie wniesiono odwołania, orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej okręgu wojskowego (równorzędnej) wydane po rozpatrzeniu odwołania oraz orzeczenie Centralnej Wojskowej Komisji Lekarskiej jest ostateczne.

§ 13. 1. Wojskowa komisja lekarska przesyła ostateczne orzeczenie organowi właściwemu do ustalania prawa do odszkodowania i jego wysokości.

2. Organ, któremu wojskowa komisja lekarska przesyła ostateczne orzeczenie, doręcza 1 egzemplarz tego orzeczenia zainteresowanemu żołnierzowi, a w razie jego śmierci osobom wymienionym w § 11 ust. 2.

§ 14. Szczegółową właściwość wojskowych komisji lekarskich, tryb kierowania na badania przez te komisje, ich skład oraz szczegółowy tryb postępowania i wydawania orzeczeń normują przepisy wydane na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1967 r. Nr 44, poz. 220 i z 1972 r. Nr 53, poz. 342) i art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 1970 r. Nr 16, poz. 134 i z 1972 r. Nr 53, poz. 341 i 342).

§ 15. 1. O stopniu trwałego uszczerbku na zdrowiu żołnierzy pełniących służbę w jednostkach podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych oraz o związku śmierci tych żołnierzy ze służbą wojskową orzekają garnizonowe wojskowe komisje lekarskie Wojsk Ochrony Pogranicza, wojewódzkie wojskowe komisje lekarskie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych lub okręgowe komisje lekarskie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Wojsk Ochrony Pogranicza.

2. Okręgowe wojskowe komisje lekarskie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Wojsk Ochrony Pogranicza rozpatrują również odwołania od orzeczeń wydanych przez wojewódzkie wojskowe komisje lekarskie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i garnizonowe wojskowe komisje lekarskie Wojsk Ochrony Pogranicza.

3. Centralna Komisja Lekarska Ministerstwa Spraw Wewnętrznych rozpatruje odwołania od orzeczeń wydanych przez okręgowe wojskowe komisje lekarskie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Wojsk Ochrony Pogranicza oraz sprawuje ogólny nadzór nad działalnością wszystkich wojskowych komisji lekarskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Wojsk Ochrony Pogranicza w zakresie orzekania o stopniu trwałego uszczerbku na zdrowiu żołnierzy oraz o związku ich śmierci ze służbą wojskową.

4. Centralna Komisja Lekarska Ministerstwa Spraw Wewnętrznych uprawniona jest również do kwestionowania i przedstawiania dyrektorowi Departamentu Zdrowia i Spraw Socjalnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych orzeczeń wojskowych komisji lekarskich w razie uzasadnionej wątpliwości co do zgodności orzeczenia ze stanem faktycznym lub przepisami prawa.

5. Orzeczenia okręgowych wojskowych komisji lekarskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Wojsk Ochrony Pogranicza wydane po rozpatrzeniu odwołania oraz orzeczenia Centralnej Komisji Lekarskiej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych są ostateczne.

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1973 r.

Minister Obrony Narodowej: w z. J. Urbanowicz